

# **ЗАКОН**

## **О УТВРЂИВАЊУ ФИНАНСИЈСКЕ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ СУБЈЕКТИМА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИКВИДНОСТИ И ОБРТНА СРЕДСТВА У ОТЕЖАНИМ ЕКОНОМСКИМ УСЛОВИМА УСЛЕД ПАНДЕМИЈЕ COVID-19 ИЗАЗВАНЕ ВИРУСОМ SARS-COV-2**

### **I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Предмет уређивања**

#### **Члан 1.**

Овим законом се, у циљу очувања стабилности финансијског и привредног система Републике Србије у условима потенцијалних ризика због опасности од ширења заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, уређује додела кредитних средстава привредним субјектима који су Фонду за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд), поднели захтеве за кредит до 10. децембра 2020. године у складу са Уредбом о утврђивању Програма финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Службени гласник РС”, бр. 54/20, 57/20 и 65/20 - др. закон, у даљем тексту: Уредба), корисници и намена средстава, услови коришћења средстава, финансијски оквир и начин реализације и праћење реализације финансијске подршке привредним субјектима.

### **II. КОРИСНИЦИ И НАМЕНА СРЕДСТАВА**

#### **Члан 2.**

Право на коришћење средстава на основу овог закона имају предузетници, задруге, микро, мали и средњи привредни субјекти који су у већинском приватном или задружном власништву и који обављају производну, услужну, трговинску и пољопривредну делатност, који су Фонду поднели захтеве за кредит до 10. децембра 2020. године у складу са Уредбом, а о којима до дана ступања на снагу овог закона није одлучено.

Средства се могу користити за набавку обртних средстава и одржавање текуће ликвидности привредних субјеката у циљу редовног измиривања обавеза према пословним партнерима, запосленима и држави.

Средства се не могу користити за:

- 1) организовање игара на срећу, лутрије и сл. делатности;
- 2) промет нафте и нафтних деривата;
- 3) производњу и промет производа или за активности, које су у складу са прописима Републике Србије, међународним споразумима који се примењују у Републици Србији или правилима Европске инвестиционе банке (у даљем тексту: ЕИБ), забрањене.

### **III. УСЛОВИ КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА**

#### **Члан 3.**

Услов који мора да испуни подносилац захтева за кредит је да није у тешкоћама, односно да над њим није покренут стечајни поступак, да се над

њим не спроводи поступак за унапред припремљени план реорганизације (у даљем тексту: УППР) или да на снази нису мере из УППР, да се над њим не спроводи план реорганизације или да на снази нису мере из плана реорганизације, финансијско реструктурирање или поступак ликвидације.

По захтевима поднетим у 2020. години, кредит се може одобрити и ако је у званичним финансијским извештајима привредног субјекта (за 2018. или 2019. годину), исказан нето губитак, али је остварен пословни добитак. Овај услов не примењује се на предузетнике који немају обавезу подношења финансијских извештаја.

#### Члан 4.

Кредити за одржавање текуће ликвидности и набавку обртних средстава, одобравају се под следећим условима:

- 1) рок отплате је до 48 месеци који укључује грејс период до 18 месеци - укупно трајање кредита је до 18 месеци грејс периода и до 30 месеци отплате;
- 2) каматна стопа је 1% на годишњем нивоу;
- 3) кредити се одобравају и враћају у динарима;
- 4) минимални износ кредита за једног корисника кредита за привредна друштва је 1.000.000,00 динара, а за предузетнике, задруге и привредне субјекте регистроване у одговарајућем регистру 200.000,00 динара;
- 5) максималан износ кредита за једног корисника кредита може бити:
  - (1) за предузетнике и микро правна лица до 10.000.000,00 динара,
  - (2) за мала правна лица до 60.000.000,00 динара,
  - (3) за средња правна лица до 100.000.000,00 динара;
- 6) отплата кредита вршиће се у месечним ануитетима;
- 7) у грејс периоду камата се обрачунава и приписује главном дугу;
- 8) највиши износ одобреног кредита може бити до 50% остварених пословних прихода по предатом финансијском извештају из 2019. године;
- 9) инструменти обезбеђења уредног враћања кредита су:
  - (1) меница и менично овлашћење јемца/приступоца дугу (уколико постоји јемство/приступање дугу другог привредног субјекта) и/или
  - (2) хипотека на непокретностима чија је тржишна вредност 1:1 у односу на висину одобреног кредита и/или
  - (3) залога на опреми/покретним стварима чија је тржишна вредност 1:1 у односу на висину одобреног кредита и/или
  - (4) меница и менично овлашћење оснивача/акционара дужника.

Меница и менично овлашћење дужника се обавезно достављају уз једно од средстава обезбеђења наведених у ставу 1. тачка 9) подтач. (1) - (4) овог члана.

У зависности од износа кредита, корисници кредита достављају следећа средства обезбеђења:

- 1) до износа од 1.000.000,00 динара, средства обезбеђења су менице корисника кредита и личне менице оснивача са већинским капиталом;

2) до износа од 2.000.000,00 динара, средства обезбеђења су менице корисника кредита, личне менице оснивача са већинским капиталом и јемство физичког лица које је запослено на неодређено време код подносиоца захтева за кредит или другог привредног субјекта;

3) до износа од 10.000.000,00 динара, средства обезбеђења су менице корисника кредита, личне менице оснивача са већинским капиталом и јемство повезаног правног лица;

4) до износа од 25.000.000,00 динара, средства обезбеђења су менице корисника кредита, личне менице оснивача са већинским капиталом и јемство бонитетног привредног субјекта који није повезано правно лице са корисником кредита;

5) за износ већи од 25.000.000,00 динара, средства обезбеђења су менице корисника кредита, залога на опреми у својини корисника кредита или залогодавца и/или хипотека првог реда.

### Члан 5.

На привредне субјекте чија је претежна делатност из области туризма, угоститељства и путничког саобраћаја приликом одобравања кредита примењују се следећи посебни услови коришћења кредита, и то:

1) рок отплате је до пет година који укључује грејс период до две године - укупно трајање кредита је до 24 месеца грејс периода и до 36 месеци отплате;

2) каматна стопа је 1% на годишњем нивоу;

3) кредити се одобравају и враћају у динарима;

4) минимални износ кредита за једног корисника кредита за привредна друштва је 1.000.000,00 динара, а за предузетнике, задруге и привредне субјекте регистроване у одговарајућем регистру 200.000,00 динара;

5) максималан износ кредита за једног корисника кредита може бити:

(1) за предузетнике и микро правна лица до 10.000.000,00 динара,

(2) за мала правна лица до 70.000.000,00 динара,

(3) за средња правна лица до 110.000.000,00 динара;

6) највиши износ одобреног кредита може бити до 80% остварених пословних прихода по предатом финансијском извештају из 2019. године;

7) отплата кредита вршиће се у месечним ануитетима;

8) у грејс периоду камата се обрачунава и приписује главном дугу;

9) у зависности од износа кредита, корисници кредита достављају следећа средства обезбеђења:

(1) до износа од 5.000.000,00 динара, средства обезбеђења су менице корисника кредита и јемство једног или више оснивача или јемство физичког лица које је запослено на неодређено време код подносиоца захтева за кредит или другог привредног субјекта,

(2) до износа од 20.000.000,00 динара, средства обезбеђења су менице корисника кредита, јемство једног или више оснивача и јемство повезаног правног лица или јемство бонитетног привредног субјекта који није повезано правно лице са корисником кредита,

- (3) до износа од 70.000.000,00 динара, средства обезбеђења су менице корисника кредита, јемство једног или више оснивача и јемство бонитетног привредног субјекта који није повезано правно лице са корисником кредита,
- (4) за износ већи од 70.000.000,00 динара, средства обезбеђења су менице корисника кредита, залога на опреми, роби и/или возилима у својини корисника кредита или залогодавца и/или хипотека првог реда.

Делатности из области туризма, угоститељства и путничког саобраћаја које се кредитирају под условима наведеним у ставу 1. овог члана су:

ШИФРА	НАЗИВ ДЕЛАТНОСТИ
5010	Поморски и приобални превоз путника
5040	Превоз терета унутрашњим пловним путевима
5510	Хотели и сличан смештај
5222	Услужне делатности у воденом саобраћају
5229	Остале пратеће делатности у саобраћају
5520	Одмаралишта и слични објекти за краћи боравак
5530	Делатност кампова, ауто-кампова и кампова за туристичке приколице
5590	Остали смештај
5610	Делатности ресторана и покретних угоститељских објекта
5621	Кетеринг
5629	Остале услуге припремања и послуживања хране
5630	Услуге припремања и послуживања пића
7311	Делатност рекламних агенција
7711	Изнајмљивање и лизинг аутомобила и лаких моторних возила
7911	Делатност путничких агенција
7912	Делатност тур-оператора
7990	Остале услуге резервације и делатности повезане с њима
8230	Организовање састанака и сајмова
8710	Делатности смештајних установа с медицинском негом
9002	Друге уметничке делатности у оквиру извођачке уметности

9103	Заштита и одржавање непокретних културних добара, културно-историјских локација, зграда и сличних туристичких споменика
4931	Градски и приградски копнени превоз путника
4939	Остали превоз путника у копненом саобраћају
5221	Услугне делатности у копненом саобраћају

Повољнији услови за кредит прописани овим чланом за шифру делатности 5221 – услужне делатности у копненом саобраћају обезбеђују се за привредна друштва која поседују лиценцу за пружање станичних услуга у складу са законом којим се уређује превоз путника у друмском саобраћају.

#### **Члан 6.**

За клијенте из портфолија Фонда који већ имају успостављена реална/одговарајућа средства обезбеђења, кредити се одобравају уз средство обезбеђења вишег реда.

Непокретности, односно опрема које служе као обезбеђење кредита у складу са овим законом не морају бити осигуране и полиса не мора бити винкулирана у корист Фонда. Залог на опреми, роби и/или возилима или хипотека могу бити обезбеђење и за износе кредита мање од 25.000.000,00 динара, односно мање од 70.000.000,00 динара за привредне субјекте чија је претежна делатност из области туризма, угоститељства и путничког саобраћаја.

Уколико су оснивачи привредног субјекта лица која су страни држављани или привредна друштва регистрована у иностранству не достављају се личне менице оснивача.

Привредни субјекти који се определе за коришћење средстава по овом закону, не могу исплаћивати дивиденде до краја 2021. године (могућа је исплата у акцијама).

Корисницима кредита којима је кредит одобрен у 2020. години, осим корисника чија је претежна делатност из области туризма, угоститељства и путничког саобраћаја, рок отплате кредита може да се продужи за 12 месеци, у оквиру кога се и грејс период и период отплате продужавају за шест месеци без закључивања посебног анекса уговора и пратећих докумената.

Фонд је дужан да корисницима кредита из става 5. овог члана понуди продужење рока отплате и грејс периода у складу са ставом 5. овог члана и да обавештење о томе објави на својој интернет презентацији, чиме се сматра да су сви корисници кредита обавештени и да им је понуђено продужење рока отплате и грејс периода.

Ако корисник кредита у року од 30 дана од дана објављивања обавештења не одбије понуду, сматра се да је ту понуду прихватио, у ком случају ће Фонд сачинити нови план отплате кредита који доставља кориснику кредита путем електронске или редовне поште.

### **IV. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР**

#### **Члан 7.**

Средства за спровођење овог закона биће обезбеђена из кредитне линије ЕИБ, у износу од најмање 12.000.000.000,00 динара. Захтеви за кредит финансирани из ових средстава треба да буду усклађени са правилима ЕИБ.

Уколико захтеви за кредит нису у складу са правилима ЕИБ, исти могу да буду финансирани из других средстава опредељених за реализацију овог закона под условом да нису забрањени по неком другом основу.

Поред кредитне линије ЕИБ за спровођење овог закона користиће се и средства Фонда, средства опредељена Уредбом која нису пласирана, као и средства из Програма о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку предузећима од стратешког значаја за Републику Србију и осталим предузећима у поступку приватизације преко Фонда за развој Републике Србије за 2021. годину, односно средства која се налазе на посебном подрачуну код Фонда, а представљају враћена средства по основу одобрених кредита по програмима Владе за субвенције привреди, односно кредитну подршку привреди.

## **V. НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ**

### **Члан 8.**

Министарство привреде (у даљем тексту: Министарство), потписаће са Фондом уговор о комисиону који се односи на спровођење овог закона, којим ће на Фонд бити пренета обавеза обраде захтева привредних субјеката за кредит који су, у складу са Уредбом, примљени код Фонда до 10. децембра 2020. године, обавеза закључивања уговора о кредиту са привредним субјектима, као и контрола наменског коришћења кредитних средстава.

Министарство ће, по закључењу уговора са Фондом, а у складу са преносом средстава кредита од стране ЕИБ, суцесивно преносити средства за спровођење овог закона Фонду.

Техничку подршку у спровођењу овог закона пружаће Агенција за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. Ужице (у даљем тексту: АОФИ), на основу уговора о сарадњи који ће Фонд закључити са АОФИ.

Управни одбор Фонда донеће најкасније до 31. децембра 2021. године одлуке по захтевима који су примљени до 10. децембра 2020. године, а о којима до дана ступања на снагу овог закона није одлучено, до висине расположивих средстава предвиђених у складу са овим законом.

По овом закону може се одобрити само један захтев по привредном субјекту.

Приликом доделе средстава Фонд ће, у складу са изјавом подносиоца захтева, водити рачуна о кумулацији средстава у складу са правилима за доделу државне помоћи предвиђеним уредбом којом се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљних поремећаја у привреди проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19.

Управни одбор Фонда донеће услове, критеријуме и процедуре за одобравање кредита за набавку обртних средстава и одржавање текуће ликвидности у складу са законом којим се уређује Фонд за развој Републике Србије.

## **VI. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**

### **Члан 9.**

Надзор и контролу наменског коришћења средстава по одобреним кредитима и кредитима који се одобравају у складу са овим законом врши Фонд. У вршењу контроле, техничку подршку Фонду пружа АОФИ.

Корисник средстава дужан је да Фонду и АОФИ у сваком тренутку, од подношења захтева до истека три године од закључења уговора, односно пет

година од закључења уговора за кредите привредним субјектима чија је претежна делатност из области туризма, угоститељства и путничког саобраћаја, омогући контролу и увид у документацију потребну ради одлучивања о захтеву за кредит и контроле наменског коришћења кредитних средстава.

Фонд ће, на захтев Министарства, достављати периодичне извештаје о спровођењу и контроли спровођења овог закона до исплате последњег кредита.

Фонд ће годишње извештаје о спровођењу овог закона доставити Министарству. Министарство ће извештај ради информисања доставити Влади.

Фонд је дужан да десет година од доделе кредитних средстава по овом закону води евиденцију о одобреним кредитима и да Комисији за контролу државне помоћи, на њен захтев, достави сваки податак из евиденције.

Фонд ће сва средства примљена у једном месецу по основу месечних анuitета отплате кредита по одобреним кредитима финансираним средствима из буџета Републике Србије и кредитне линије ЕИБ почетком следећег месеца, враћати у буџет Републике Србије, као и сва евентуално враћена средства од стране корисника кредита. Наведени износ умањује се за евентуалне трошкове принудне наплате потраживања и трошкове платног промета који падају на терет буџета Републике Србије.

## **VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

### **Члан 10.**

На привредне субјекте којима је кредит одобрен у 2020. години у складу са Уредбом примењују се одредбе уговора о кредиту закључених са тим субјектима, одредбе овог закона којима је уређена могућност продужења рока отплате кредита, у оквиру кога се продужавају грејс период и период отплате, као и одредбе овог закона које се односе на праћење реализације.

На привредне субјекте који су у складу са Уредбом поднели захтеве до 10. децембра 2020. године, а о којима до дана ступања на снагу овог закона није одлучено, примењују се одредбе овог закона.

### **Престанак важења прописа**

### **Члан 11.**

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Уредба о утврђивању Програма финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Службени гласник РС”, бр. 54/20, 57/20 и 65/20 - др. закон).

### **Ступање на снагу**

### **Члан 12.**

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.